

Julkaisufoorumi-luokituksen käyttöohje

Janne Pölönen
Suunnittelupäällikkö, TSV

Vastuullisen arvioinnin seminaari
18.3.2020

JULKAISUFOORUMI-LUOKITUKSEN KÄYTTÖOHJE

- Julkaisufoorumin ohjausryhmä julkaisi ensimmäisen käyttöohjeen vuonna 2012.
- Ohjausryhmä on päivittänyt käyttöohjetta tarpeen mukaan (2015).
- Vastuullisen tieteen julkaisusarjassa on julkaistu huhtikuussa 2019 päivitetty versio.
- Sisällysluettelo:
  1. Julkaisufoorumi-luokituksen käyttö yksikkö- ja tutkijatasolla
  2. Julkaisufoorumi-luokituksen kuvaus ja taustaoletukset
  3. Julkaisufoorumi-luokituksen tausta: yliopistojen rahoitusmalli
  4. Julkaisufoorumi-luokituksen rajoitteet

VASTUULLISEN TIETEEN
JULKAISUSARJA
8:2020

**JULKAISUFOORUMI-LUOKITUKSEN
KÄYTTÖOHJE 2019**

Avoin tiede

KÄYTTÖOHJEEN HYVÄKSYNYT OHJAUSRYHMÄ 2016-2019

- Puheenjohtaja
  - pj Keijo Hämäläinen (TSV)
  - Hanna-Mari Puuska (CSC)
  - Risto Rinne (TY)
  - Olli Silvén (OY)
- Asiantuntijat
  - Dennis Bamford (HY)
  - Jukka Haapamäki (OKM)
  - Jyrki Ilva (Kansalliskirjasto)
  - Professori Satu Lahti (TY)
  - Riitta Lähdemäki (FUN)
  - Heikki Mannila (Suomen Akatemia)
  - Jaakko Aspara (UNIFI)
  - Kimmo Nuotio (HY)
  - Tiina Onikki-Rantajääskö (HY)
- Sihteeristö
  - Janne Pölönen (TSV)
  - Eeva Savolainen (TSV)
  - Lea Rynänen-Karjalainen (TSV)
  - Leena Wahlfors (UNIFI)

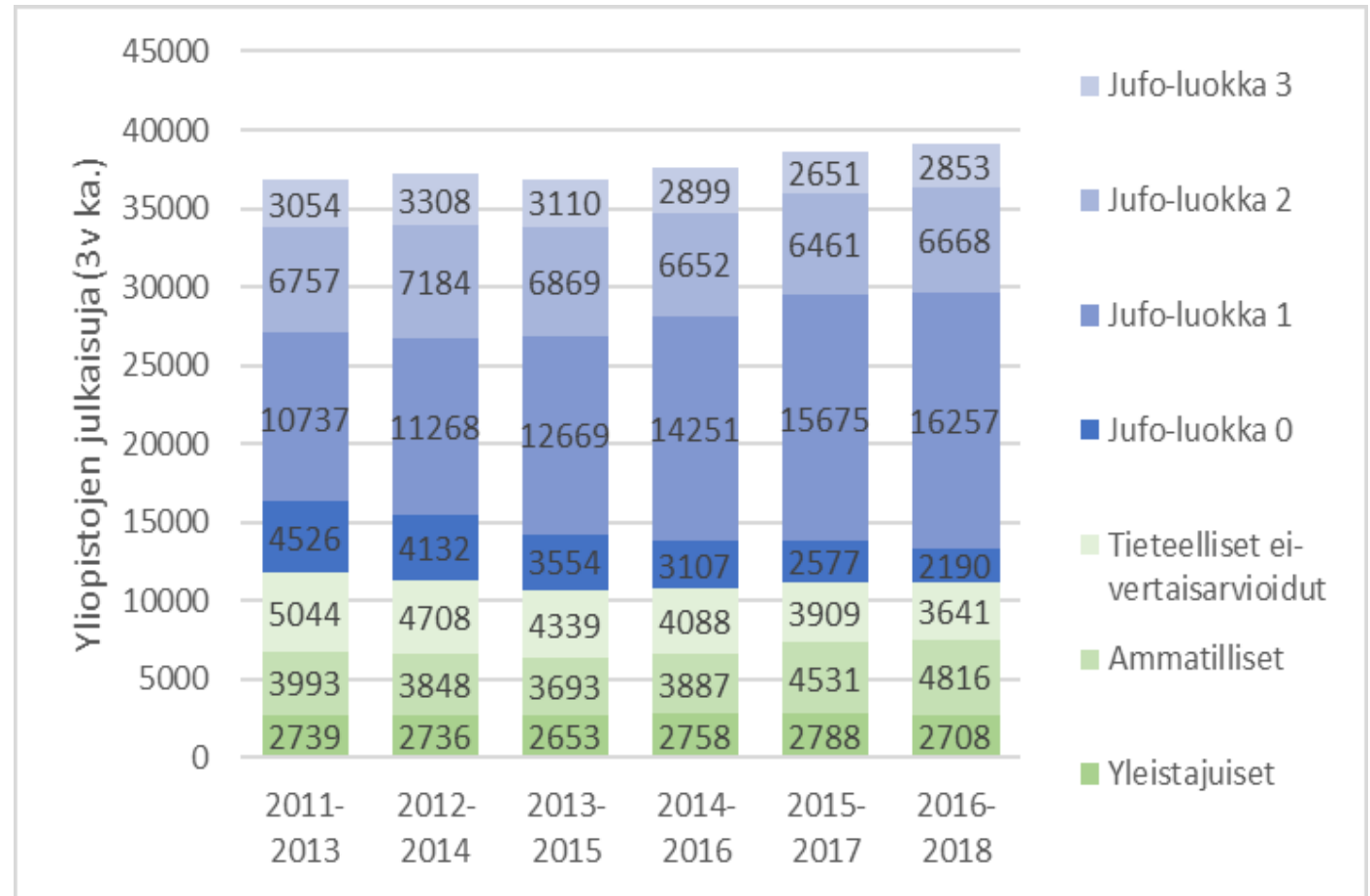
JULKAISUFOORUMI

- Julkaisufoorumi (JUFO) on suomalaisen tiedeyhteisön toteuttama, tutkimuksen laadunarviointia tukeva julkaisukanavien tasoluokitus
- Asiantuntijapaneelien tehtävä on tunnistaa luotettavasti vertaisarvioidut julkaisusarjat, konferenssit ja kirjakustantajat (taso 1), sekä osoittaa tiedeyhteisössä laajimmin arvostetut ja vaikuttavat julkaisukanavat (tasot 2 ja 3)
- **Luokitus on tarkoitettu suurten julkaisumäärien, kuten yliopistojen koko julkaisutuotannon, ei yksittäisten tutkijoiden tai julkaisujen arviointiin tai vertailuun**

JUFO-TASO	JULKAISUKANAVIA		PAINOTUS RAHOITUSMALLISSA	
	Julkaisusarjoja	Kirjakustantajia	Artikkelit	Erillisteokset
3 = korkein	654	15	4	16
2 = johtava	2242	91	3	12
1 = perus	19837	1203	1	4
0 = muut	5047	1710	0,1	0,4

JULKAISUFOORUMIN KÄYTTÖ RAHOITUSMALLISSA

- Yliopistojen rahoitusmallissa tarkastelun kohteena on vuosittain n. 28000 vertaisarvioitua julkaisua
- Julkaisukohtainen asiantuntija-arviointi olisi työmäärältään kohtuuton
- Julkaisufoorumissa asiantuntija-arviointi kohdistuu julkaisukanaviin, ei yksittäisiin julkaisuihin

VASTUULLISTA RAHOITUSMALLIN METRIIKKAA

- **Vakaus**

Rahoitusmallin tutkimusmetriikka perustuu yliopistojen omaan kattavaan ja luotettavaan julkaisuaineistoon

- **Läpinäkyvyys**

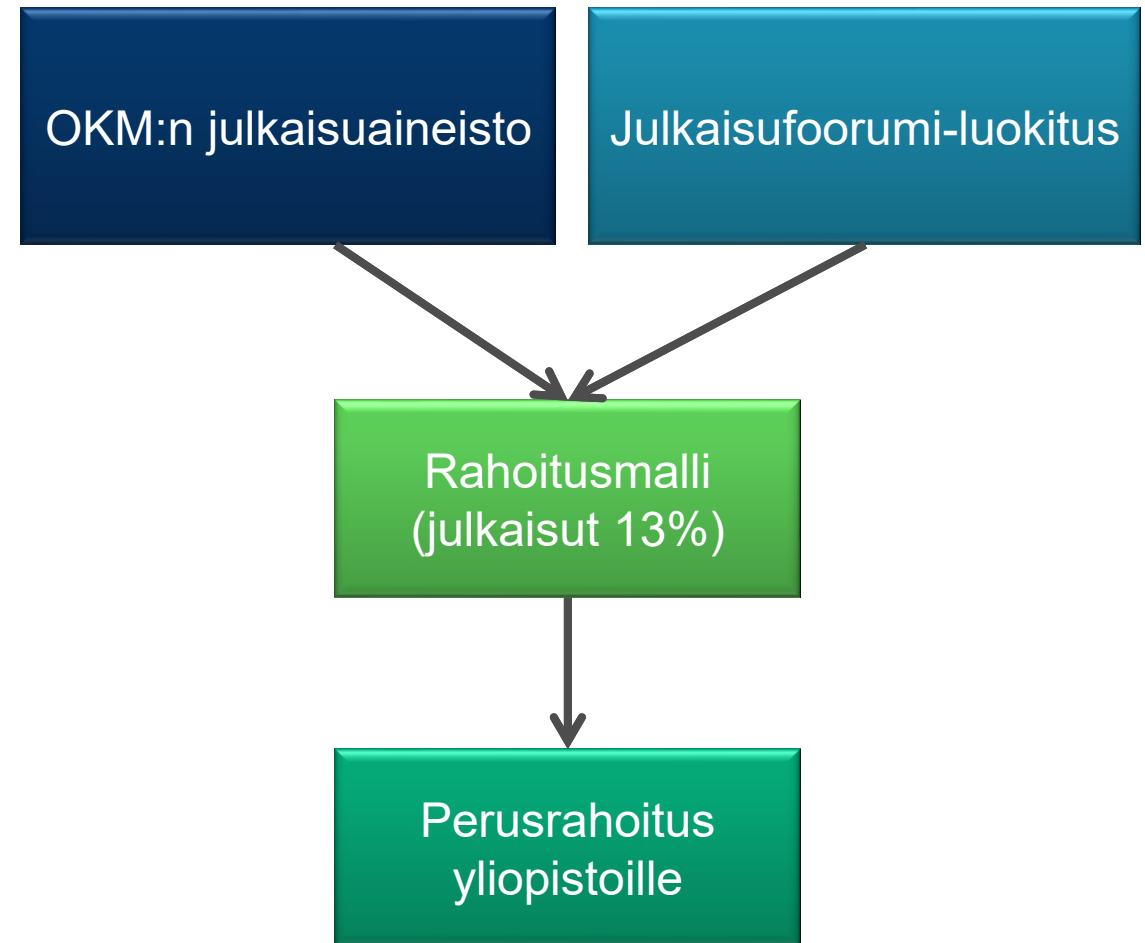
Yliopistot voivat testata ja todentaa rahoitusmallin julkaisumetriikan tulokset

- **Monimuotoisuus**

Rahoitus perustuu koulutuksen ja tutkimuksen eri indikaattoreihin ja JUFO huomioierot tieteenalojen julkaisukäytännöissä

- **Refleksiivisyys**

Rahoitusmallia ja JUFO-luokitusta päivitetään huomioiden julkaisutoiminnan kehitys

LAADUNARVIOINTI YKSIKKÖ- JA YKSILÖTASOLLA

- Ohjausryhmä katsoo tarpeelliseksi ohjeistaa JUFO-luokituksen käyttöä, koska sitä on viime vuosina alettu joissain suomalaisissa yliopistoissa käyttää myös yksikkö- ja/tai tutkijatason arviointiin ja vertailuun
- **Yksiköiden tai yksittäisten tutkijoiden tutkimuksen laadun arvioinnin tulee perustua ensisijaisesti asiantuntija-arviointiin, mutta tutkimusmetriikkaa voidaan hyödyntää arvioinnin tukena.**
- Käyttöohjeen valmistamisessa on hyödynnetty vastuullisen metriikan kansainvälisiä julkilausumia
  - *DORA - San Francisco Declaration on Research Assessment (2012)*
  - *Leidenin tutkimusmetriikkamanifesti (2015)*
  - *Metric Tide –raportti (2015)*
- Nyt vastuullista arviointia tukee myös kansallinen tutkijanarvioinnin suositus
  - *Tutkijanarvioinnin hyvät käytännöt. Vastuullisen tutkijanarvioinnin kansallinen suositus (2020)*

JUFO-LUOKITUKSEN KÄYTTÖ YKSIKKÖ- JA YKSILÖTASOILLA

- **Rajoitteet**

Huomioitava JUFO-luokituksen käyttöä koskevat rajoitteet

- **Monipuolisuus**

Käytettävä muutakin tutkimusmetriikkaa mahdollisimman monipuolisesti ja tieteenalojen erot huomioiden

- **Asiantuntemus**

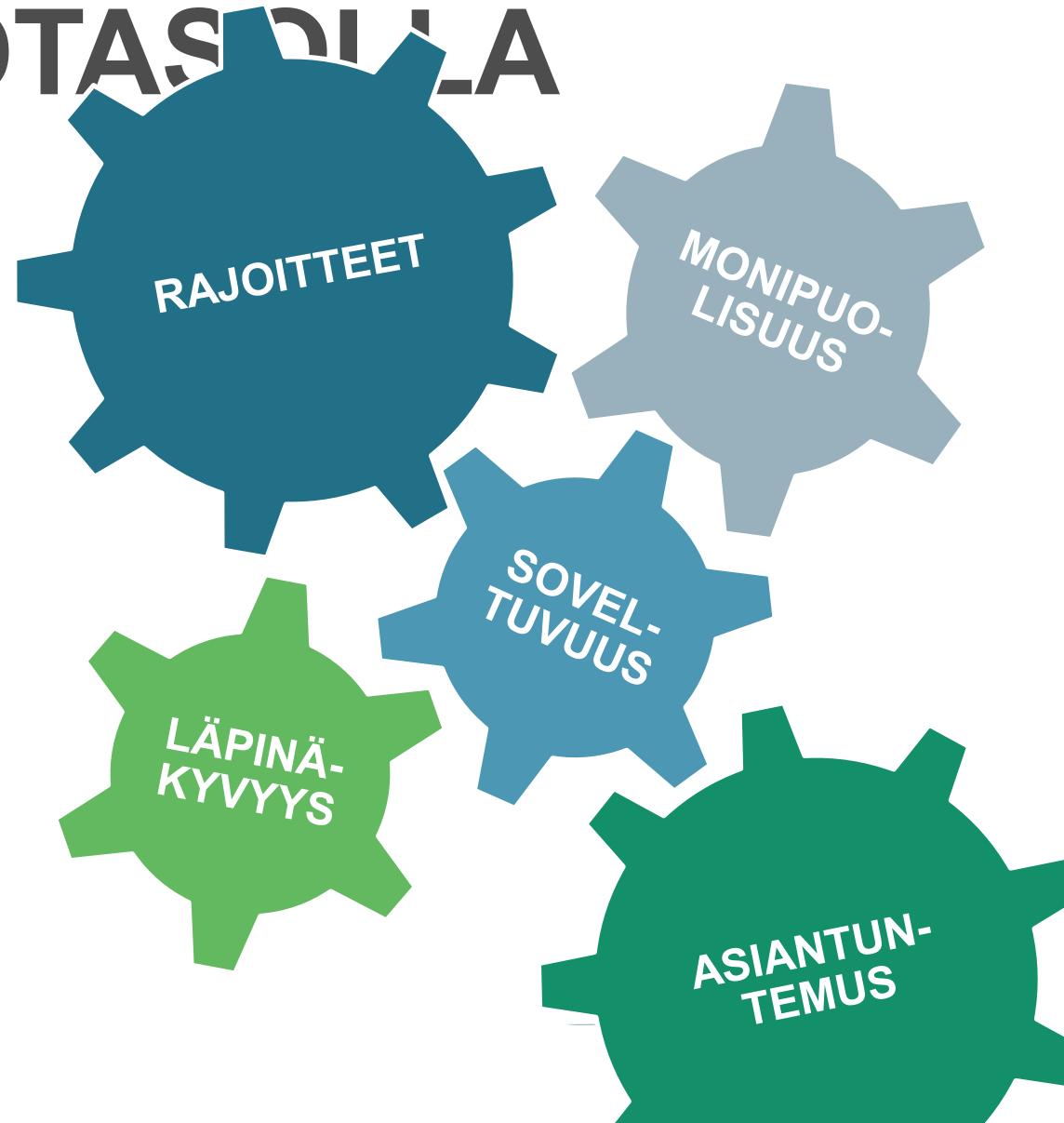
Hyödynnettävä kirjastojen ja/tai muuta bibliometriikan asiantuntemusta JUFO-luokituksen käytössä

- **Läpinäkyvyys**

Kerrottava henkilöstölle läpinäkyvästi, missä yhteydessä ja miten JUFO-luokitusta käytetään

- **Soveltuvuus**

Kuultava tutkijoita JUFO-luokituksen soveltuvuudesta eri arviointitarkoituksiin heidän tieteen- tai tutkimusalallaan.

VASTUULLINEN KÄYTTÖ ERI ARVIOINTITILANTEISSA

Yksiköiden arviointi

Ulkoisia asiantuntijapaneeleita hyödyntävät arvioinnit

- Julkaisutoiminnan profiilien ja sisäisen kehityksen tarkasteluun, ei tieteenalojen vertailuun.
- Asiantuntijapaneeleita voidaan informoida myös JUFO-vertailutiedosta.

Sisäiset rahoitusmallit

- JUFO-luokitusta voidaan käyttää muun julkaisukanava- ja/tai julkaisukohtaisen tutkimusmetriikan lisäksi yhtenä keskimääräisen laadun osoittimena.

Rekrytointi-, tenure-track- ja henkilökohtainen suoriutuminen

- Tutkijanarvioinnin tukena ei tule nojautua yksinomaan JUFO-luokitukseen
- Ei JUFO-luokkiin sidottuja ehdottomia määrällisiä julkaisukriteereitä tai -tavoitteita.

Palkkiojärjestelmä

- Huomioitava myös koulutukseen ja yhteiskunnalliseen vuorovaikutukseen liittyvät ansiot.
- JUFO-luokitusta voidaan käyttää yhtenä henkilökohtaisen palkkiojärjestelmän kriteerinä.

Väitöskirjan osajulkaisujen validointi

- Osajulkaisuille ei ole suositeltavaa asettaa JUFO-luokitukseen perustuvia ehdottomia vaatimuksia

Konferensseihin osallistuminen

- JUFO-luokitusta ei ole suositeltavaa asettaa osallistumisen ja matkakulujen korvaamisen ehdoksi.

JUFO-LUOKITUKSEN RAJOITTEET

- JUFO-luokituksen käyttöön tutkimuksen arvioinnin apuvälineenä liittyy rajoitteita, joiden merkitys korostuu erityisesti pienemmissä

Tasoluokkien kiintiöt

- Tasoille 2 ja 3 voidaan luokitella rajoitettu määrä lehtiä ja kirjakustantajia

Luokituksen karkausaste

- Luokitus heijastaa keskimääräistä laatua, yksittäiset julkaisut voivat poiketa tästä

Tieteenalojen erot

- Tasoille 2 ja 3 ei välttämättä päädy erikoisalojen julkaisukanavia

Suhde vaikuttavuuskertoimiin

- Luokitus ei noudata Journal Impact Factorin mukaista paremmuusjärjestystä

Tason 0 monitulkintaisuus

- Sisältää paikallisia, vasta toimintansa aloittaneita, sekä kyseenalaisia kanavia

Muutokset luokituksessa

- Tasoluokkia 0 ja 1 päivitetään joka vuosi, tasoja 2 ja 3 neljän vuoden välein

KIITOS!